

BSA.I.021.36.2026

Szanowny Pan
Dariusz Salamonićzyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 15 czerwca 2026 r., znak: SPS-III.020.183.4.2026, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw.

Z poważaniem,

SSN Zbigniew Kapiński
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.183.6.2026

Data wpływu 15.07.26v.

BSA.III.021.36.2026

Uwagi

do rządowego projektu o zmianie ustawy z dnia 18 lipca 2002 r.
o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw
(UC140, druk sejmowy nr 2694)

Wprowadzenie

1. Niniejsze uwagi dotyczą rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1513 z późn. zm.; dalej jako: u.ś.u.d.e.) oraz niektórych innych ustaw (UC140, obecnie druk sejmowy 2694; dalej jako: projekt, projekt główny z 2026 r.), który w dniu 16 czerwca 2026 r. został – wraz z pismem Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu – przesłany do Sądu Najwyższego celem zaopiniowania.
2. Przedmiotowa inicjatywa legislacyjna wynika w przeważającej mierze z potrzeby wdrożenia w Polsce (uszczegółowienia w zakresie instytucjonalnym i proceduralnym) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (Dz.U. L 277 z 27.10.2022; dalej jako: rozp. unijne 2022/2065). Od dnia 17 lutego 2024 r. podlega ono bezpośredniemu stosowaniu w każdym państwie członkowskim UE, jednak do jego efektywnego obowiązywania potrzebne jest jeszcze stworzenie drogą ustawodawstwa krajowego odpowiednich ram instytucjonalnych i proceduralnych.
3. Rozp. unijne 2022/2065 reguluje zasady świadczenia usług pośrednich, w tym: usługi „zwykłego przekazu” (np. zapewnienie dostępu do Internetu), usługi „cachingu” (polegające na transmisji informacji obejmującej automatyczne i krótkotrwałe pośrednie przechowywanie danych w celu szybkiego dostępu do nich na żądanie innego podmiotu) oraz – kluczowe z perspektywy publikacji internetowych oraz zawierania umów na odległość – usługi hostingu (np. platforma umożliwiająca udostępnianie treści lub chmura obliczeniowa). W ramach tej ostatniej kategorii wyróżnia się platformy internetowe, w tym serwisy społecznościowe oraz platformy handlu elektronicznego, a także wyszukiwarki internetowe.
4. Materia opiniowanego projektu obejmuje w szczególności następujące zagadnienia, skoncentrowane wokół obowiązków i odpowiedzialności podmiotów prowadzących platformy internetowe oraz ochronie praw jej użytkowników:
 - właściwe organy, koordynator do spraw usług cyfrowych i Krajowa Rada do spraw Usług Cyfrowych; Certyfikacja organów pozasądowego rozstrzygania sporów;
 - status zaufanego podmiotu sygnalizującego oraz status zweryfikowanego badacza;

- odpowiedzialność dostawców usług pośrednich (w tym rozstrzyganie przez Sąd Okręgowy w Warszawie – sąd ochrony konkurencji i konsumentów wniosków o wydanie nakazu tymczasowego ograniczenia dostępu usługobiorców do usługi);

- odpowiedzialność cywilna i postępowanie przed sądem w sprawach o roszczenia z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z rozp. unijnego 2022/2065;

- egzekwowanie administracyjnych karach pieniężnych.

5. Na wstępie trzeba również zaznaczyć, że jednocześnie w parlamencie procedowany jest drugi projekt rządowy ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (UC141, obecnie druk sejmowy 2693; dalej jako: projekt uzupełniający z 2026 r.). Dotyczy on dodatkowych – *de facto* dalej idących w zakresie zwalczania nielegalnych treści oraz luźno związanych z wdrażaniem rozp. unijnego 2022/2065 – działań. Jego celem jest przeciwdziałanie rozpowszechnianiu nielegalnych treści w Internecie, m.in. przez poszerzenie kompetencji instytucji państwowych (jednostki prokuratury, policji, administracji skarbowej oraz straży granicznej) oraz blokowania nielegalnych treści (albo nakazów usunięcia ograniczeń) lub żądania informacji o użytkownikach.

Na marginesie można zwrócić uwagę, że kolejność numerowania projektów na etapie prac rządowych oraz obecnych prac parlamentarnych jest inna (odwrotna) – dokument rządowy UC140 to obecnie druk sejmowy nr 2694, a dokument rządowy UC141 to obecnie druk sejmowy nr 2693. W uzasadnieniu nie wyjaśniono motywów takiego nietypowego ujęcia (rozłącznego proceduralnie ujęcia planów zmiany tej samej ustawy).

6. Dwa projekty z 2026 r. stanowią przykład nietypowego ujęcia prawotwórczego, ponieważ rozłącznie procedowane są jednocześnie dwa projekty nowelizacji tej samej ustawy w podobnym obszarze merytorycznym. Bardzo prawdopodobne jest to, że projektodawca w ten sposób odniósł się do szerszych okoliczności powstania przedmiotowych projektów. W 2025 r. prowadzono prace legislacyjne nad jedną, łączną nowelizacją ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną na bazie kompleksowego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (druki sejmowe nr 1757, 1922 i 1922-A; dalej jako: całościowy projekt z 2025 r.). W dniu 18 grudnia Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw. Została ona jednak w dniu 9 stycznia 2026 r. zawetowana przez Prezydenta RP (www.prezydent.pl/prawo/ustawy-zawetowane/trzy-ustawy-zawetowane-przez-prezydenta-rp,112918, dalej jako: weto prezydenckie).

Jako kluczowy powód takiej decyzji Prezydenta RP podano fundamentalne zastrzeżenia dotyczące rozdziału „Nakazy podjęcia działań przeciwko nielegalnym treściom, nakazy usunięcia ograniczeń nałożonych przez dostawcę usługi hostingu oraz nakazy udzielania informacji”, w tym brak związku tych rozwiązań z rozp. unijnym 2022/2065 oraz poważne naruszenie przez projektowane przepisy konstytucyjnej wolności słowa, a przy tym prawa do niezależnego sądu. Dodatkowe zastrzeżenie dotyczyło projektowanego przekazania zaufanym podmiotom sygnalizującym, których działalność może być oceniana niekiedy jako potencjalnie cenzorska, środków finansowych z budżetu państwa, co byłoby w sprzeczności z założeniem, że powinny być to niezależne organizacje społeczne, kierujące się obiektywną troską o przestrzeganie prawa.

Mając na względzie powyższe oraz zakresy przedmiotowe obecnych projektów z 2026 r., można przyjąć, że obecne rozłączne ujęcie nowelizacji ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oparte jest na założeniu, że kontrowersje (oraz potencjalna kolejna odmowa podpisania ustawy przez Prezydenta RP) ewentualnie dotyczyć będą drugiego projektu. Osobne ujęcie w nim materii nowych uprawnień prokuratury, policji i organów administracji skarbowej, jak też usługobiorcy lub uprawnionego z tytułu praw autorskich, celem zwalczania nielegalnych treści internetowych oraz blokowania treści internetowych ma niejako „odciążyć” projektowane główne zmiany związane z wdrożeniem rozp. unijnego 2022/2065, a tym samym zwiększyć szanse na ich akceptację przez Prezydenta RP i wejście w życie.

Zakres opiniowania

7. Zgodnie z art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (dalej jako: ustawa o SN). Sąd Najwyższy może opiniować projekty takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do jego właściwości.
8. Przeważająca część projektu obejmuje zagadnienia spoza materii, o której mowa w art. 1 pkt 4 ustawy o SN. Zmiana ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną wyznacza, celem uzupełnienia prawa unijnego, właściwe w Polsce organy administracyjne, koordynatora do spraw usług cyfrowych i ustanawia kompetencje Krajowej Rady do spraw Usług Cyfrowych (projektowany rozdział 3a u.ś.u.d.e.), certyfikacja organów pozasądowego rozstrzygania sporów (projektowany rozdział 4a u.ś.u.d.e.) oraz szczególny status przy weryfikowaniu zgodności z prawem i zwalczaniu jego naruszeń w Internecie „zaufanego podmiotu sygnalizującego” oraz „zweryfikowanego badacza” (projektowane rozdziały 4a i 4b u.ś.u.d.e.), a ponadto procedurę egzekwowania administracyjnych kar pieniężnych (projektowany rozdział 4f u.ś.u.d.e.) drogą odesłania do ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t. jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 268), przy uzupełniającym stosowaniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) oraz działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t. jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 622).
9. Z materią orzekania przez sądy powszechne lub Sąd Najwyższy lub ich funkcjonowania ściśle związek mają projektowane zmiany ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, które zakładają dodanie rozdziału 4d u.ś.u.d.e. („Odpowiedzialność dostawców usług pośrednich”) oraz rozdziału 4e u.ś.u.d.e. („Odpowiedzialność cywilna i postępowanie przed sądem”). Tych ostatnich zakresów przedmiotowych projektu dotyczą poniższe uwagi szczegółowe Sądu Najwyższego.

Uwagi szczegółowe

10. Na potrzeby dalszych uwag trzeba odnotować, że w projekcie przewidziano zaangażowanie kilku instytucji krajowych w sprawach regulowanych rozp. unijnym 2022/2065. Podział kompetencji ma na celu wykorzystanie dotychczasowej specjalizacji i doświadczenia poszczególnych urzędów. Prezes UOKiK będzie, zgodnie z regulacjami

projektu, ma być odpowiedzialny za nadzór nad obowiązkami dostawców platform internetowych w zakresie ochrony konsumentów, w szczególności platform umożliwiających zawieranie umów na odległość. Przewodniczący KRRIT obejmie swoją właściwością sprawy dotyczące platform udostępniania wideo. Prezes UKE jako koordynator, będzie zajmował się wszystkimi pozostałymi kwestiami, które nie zostały przypisane innym organom, a także będzie pełnił kluczowe funkcje, takie jak certyfikacja organów pozasądowego rozstrzygania sporów czy przyznawanie statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego i zweryfikowanego badacza.

11. Projekt ustawy szczegółowo reguluje również procedury związane z przyznawaniem specjalnych statusów, które mają wzmocnić rolę społeczeństwa obywatelskiego i nauki w nadzorze nad środowiskiem cyfrowym. Po pierwsze, wprowadzono procedurę certyfikacji organów pozasądowego rozstrzygania sporów. Użytkownicy, którzy kwestionują postępowanie platformy internetowej w sprawie zgłoszonych przez żądań (np. odmowę usunięcia nielegalnego materiału), będą mogli zwrócić się do takiego certyfikowanego, niezależnego organu. Certyfikacji na okres do pięciu lat będzie dokonywał Prezes UKE, weryfikując, czy dany podmiot spełnia wymogi niezależności, wiedzy eksperckiej i bezstronności. Po drugie, uregulowano przyznawanie statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego (ang. *trusted flagger*). Status ten będą mogły uzyskać podmioty (np. organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe) posiadające specjalistyczną wiedzę w zwalczaniu określonych rodzajów nielegalnych treści. Zgłoszenia pochodzące od takich podmiotów będą musiały być traktowane przez platformy w sposób priorytetowy. Status ten będzie przyznawany przez Prezesa UKE po weryfikacji kompetencji i rzetelności wnioskodawcy. W projekcie określono też zasady przyznawania statusu zweryfikowanego badacza. Umożliwi on naukowcom powiązanym z organizacjami badawczymi uzyskanie dostępu do danych bardzo dużych platform i wyszukiwarek internetowych w celu prowadzenia badań nad ryzykami systemowymi, takimi jak rozpowszechnianie dezinformacji czy negatywny wpływ na prawa podstawowe. Status ten będzie przyznawany przez koordynatora do spraw usług cyfrowych właściwego dla siedziby dostawcy danych, co w przypadku podmiotów z siedzibą w Polsce będzie należało do Prezesa UKE.
12. Niektóre rozwiązania prawne zawarte (powielone) w obu projektach z 2026 r. były przedmiotem opiniowania przez Sąd Najwyższy w toku procedowania poprzedniego, kompleksowego projektu z 2025 r. (uwagi Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2025 r., BSA III.021.42.2025; dalej jako: uwagi SN z 2025 r.). Z uwagi na powielenie w projektach z 2026 r. części rozwiązań projektu z 2025 r. aktualne pozostaje w szczególności dotychczasowe stanowisko Sądu Najwyższego dotyczące praw podstawowych gwarantowanych konstytucyjnie i przez umowy międzynarodowe, jak też uwagi na temat orzekania przez sądy oraz funkcjonowania systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach normowanych rozp. unijnym 2022/2065. i projektami z 2026 r. Z uwagi na zmiany, które zaszły na dalszych etapach procesu legislacyjnego, jak też potrzebę uwypuklenia materii, o której mowa w art. 1 pkt 4 ustawy o SN, stanowisko Sądu Najwyższego wymaga jednak uzupełnienia.
13. Z materiały orzekania przez sądy powszechne lub Sąd Najwyższy lub ich funkcjonowania, o której mowa w art. 1 pkt 4 ustawy o SN, mają ścisły związek projektowane zmiany ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, które zakładają dodanie rozdziału

4d u.ś.u.d.e. („Odpowiedzialność dostawców usług pośrednich”) oraz rozdziału 4e u.ś.u.d.e. („Odpowiedzialność cywilna i postępowanie przed sądem”). Szczegółowe uwagi do tych przepisów zostaną przedstawione w dalszej części.

14. Projekt składa się aż z 37 stron nowych przepisów. Mając na względzie te ogólne zasady techniki legislacyjnej, w tym postulat zwięzłego formułowania regulacji prawnych oraz unikania rozwlekłych przepisów, jak też wdrażaną obecnie przez rząd strategię deregulacji, należy wskazać, że sprawia on wrażenie regulacji rozbudowanej nadmiernie w stosunku do jego istoty i funkcji w zakresie ochrony odbiorcy usług elektronicznych. W najnowszej wersji (obowiązującej z dniem 1 marca 2026 r.) rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (t. jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 300) wskazuje się, że przepisy należy redagować zwięźle i syntetycznie oraz w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm (§ 5 ust. 2), a w ustawie należy unikać zdań nadmiernie rozbudowanych lub wielokrotnie złożonych (§ 8 ust. 1).
15. Ogólne wrażenie nadregulacji potęguje przy tym okoliczność, że – projektowane na 37 stronach – nowe przepisy nie mają być pierwszorzędym źródłem prawa w przedmiotowym zakresie, a mają stanowić jedynie niezbędne uzupełnienie rozp. unijnego 2022/2065. Przepisy projektu nie mogą bowiem stanowić jego modyfikacji, a powielanie przepisów unijnych co do zasady nie powinno następować w prawie krajowym. Dodatkowo projekt powinien zachowywać spójności z obecną ustawową regulacją świadczenia usług drogą elektroniczną, a im większa liczba dodawanych do dotychczasowego prawa krajowego przepisów, tym większe prawdopodobieństwo braku spójności. Nadregulacja, niezależnie od materii, stanowi zawsze zagrożenie tego, że w praktyce stosowania prawa pojawią się wątpliwości kompetencyjne i interpretacyjne, a tym samym nie będzie w praktyce efektywnie realizowany zasadniczy cel ustawodawcy.
16. Istotne znaczenie dla kontroli oraz odpowiedzialności dostawców usług pośrednich ma projektowany art. 22zzd u.ś.u.d.e. zgodnie z którym:
„3. W przypadku, o którym mowa w art. 51 ust. 3 akapit pierwszy lit. b rozporządzenia 2022/2065¹, właściwy organ może złożyć do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów (...) wniosek o wydanie nakazu tymczasowego

¹ „3. W przypadku gdy jest to konieczne do wykonywania zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia, koordynatorom ds. usług cyfrowych w odniesieniu do dostawców usług pośrednich podlegających kompetencji ich państwa członkowskiego – jeżeli wszystkie inne uprawnienia przewidziane w niniejszym artykule mające na celu doprowadzenie do zaprzestania naruszenia zostały wyczerpane, a naruszenie nie zostało usunięte lub nadal trwa i wyrządza poważne szkody, których nie można uniknąć w drodze wykonania innych uprawnień dostępnych na mocy prawa Unii lub prawa krajowego – przysługuje również uprawnienie do przyjęcia następujących środków:

- a) żądania, aby organ zarządzający tych dostawców bez zbędnej zwłoki zbadał sytuację, przyjął i przedłożył plan działania określający niezbędne środki mające na celu zaprzestanie naruszenia, zapewnił przyjęcie takich środków przez dostawcę i przedłożył sprawozdanie z przyjętych środków;
- b) w przypadku gdy koordynator ds. usług cyfrowych uzna, że dostawca usług pośrednich nie spełnił w wystarczający sposób wymogów, o których mowa w lit. a), że naruszenie nie zostało usunięte lub nadal trwa i wyrządza poważne szkody oraz że naruszenie to wiąże się z przestępstwem zagrażającym życiu lub bezpieczeństwu osób – zwrócenia się do organu sądowego swojego państwa członkowskiego z wnioskiem o nakazanie tymczasowego ograniczenia dostępu odbiorców do usług, której dotyczy naruszenie, lub – wyłącznie gdy nie jest to wykonalne z przyczyn technicznych – do interfejsu internetowego dostawcy usług pośrednich, na którym dochodzi do naruszenia.”

ograniczenia dostępu usługobiorców do usługi, której dotyczy naruszenie obowiązków wynikających z tego rozporządzenia, a w przypadku technicznej niemożliwości wprowadzenia ograniczenia, ograniczenia dostępu do interfejsu internetowego dostawcy usług pośrednich, na którym dochodzi do naruszenia tych obowiązków.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, przepisy rozdziału 2 działu II tytułu VI Księgi pierwszej ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468 i 473) stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, sąd ochrony konkurencji i konsumentów wydaje postanowienie w przedmiocie nakazu, które uzasadnia z urzędu.

6. Na postanowienie sądu ochrony konkurencji i konsumentów przysługuje zażalenie. Zażalenie wnosi się do sądu drugiej instancji za pośrednictwem sądu ochrony konkurencji i konsumentów. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania nakazu, o którym mowa w ust. 3.

7. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów przedstawia akta sprawy sądowi drugiej instancji w terminie 7 dni od dnia wpływu zażalenia oraz doręcza stronie postępowania odpis zażalenia.

8. Strona postępowania może wnieść odpowiedź na zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia jej odpisu zażalenia.

9. Sąd drugiej instancji rozpoznaje zażalenie niezwłocznie i wydaje postanowienie w przedmiocie zażalenia, które uzasadnia z urzędu.

10. Na postanowienie sądu drugiej instancji skarga kasacyjna nie przysługuje."

Tym samym projektodawca odszedł od, proponowanego w całościowym projekcie z 2025 r., rozwiązania, które polegało na dodaniu działu IVfa tytułu VII księgi pierwszej części pierwszej k.p.c. pt. „Postępowanie w sprawach usług świadczonych drogą elektroniczną”.

17. Powyższe rozwiązanie, stanowiące uzupełnienie rozp. unijnego 2022/2065 i gwarantujące ochronę sądową w sytuacji ograniczenia wolności gospodarczej lub słowa, nie rodzi zasadniczych uwag krytycznych. Na marginesie trzeba zauważyć, że w drugim rządowym projekcie (uzupełniającym) z 2026 r. niekonsekwentnie proponuje się odmienne unormowanie podobnych w istocie spraw na skutek sprzeciwu od zablokowania nielegalnych treści (uniemożliwienia dostępu) w usłudze świadczonej przez dostawcę usług pośrednich oraz spraw związanych z procedurą określoną w art. 9 rozp. unijnego 2022/2065. W szczególności – niekonsekwentnie z powyższym rozwiązaniem głównego projektu z 2026 r. – brak na tle drugiego (uzupełniającego) projektu wyraźnej właściwości sądu ochrony konkurencji i konsumentów oraz wprowadza się skargę kasacyjną jako środek odwoławczy od orzeczenia sądu pierwszej instancji.
18. Brak przy tym w uzasadnieniu wyjaśnienia rozwiązania polegającego na tym, że w świetle projektowanego art. 22zdd u.s.u.d.e. na poziomie sądu okręgowego i w jednej lokalizacji w Polsce mają być rozpatrywane w wszystkie powyższe sprawy o blokowanie treści internetowych (nakaz tymczasowego ograniczenia dostępu usługobiorców do usługi) w sytuacji, w której wcześniej (na etapie wezwania o zaprzestanie naruszeń oraz postępowania administracyjnego) został zgromadzony materiał dowodowy. Projektowane wyznaczenie jako właściwego tylko jednego sądu (wyspecjalizowanego wydziału Sądu Okręgowego w Warszawie) z jednej strony może gwarantować odpowiednią jakość orzecznictwa z uwagi na doświadczenie z obrotem elektronicznym,

z drugiej zaś strony – z uwagi na duże obciążenie tego sądu – może zagrażać sprawnemu rozpoznaniu tych spraw. Kluczowe znaczenie wolności gospodarczej oraz wolności słowa w demokratycznym państwie prawa oznacza, że nie tylko rozpoznanie ich bez nieuzasadnionej zwłoki, ale o szybkie rozpoznanie skargi, a w szczególności zarzutu cenzury. Taki efekt blokujący konstytucyjne wolności może być w praktyce wzmożony na etapie rozpoznawania sprawy w drugiej instancji z uwagi na to, że projektuje się wykonalność z mocy prawa postanowienia sądu pierwszej instancji (zgodnie z projektowanym art. 22zzd ust. 6, zd. 2 u.ś.u.d.e. wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania nakazu zablokowania określonej treści celem ograniczenia dostępu usługobiorców do usługi elektronicznej). Stąd pozytywnie trzeba ocenić szczegółowe rozwiązania minimalizujące takie zagrożenie. W tym rozwiązanie w projektowanym art. 22zzd ust. 5 i 7–9 u.ś.u.d.e., które mówi, że sąd pierwszej instancji uzasadnia z urzędu postanowienie w przedmiocie nakazu (np. blokady określonej treści internetowej) i je doręcza stronom postępowania oraz, w razie złożenia zażalenia, przedstawia akta sprawy sądowi drugiej instancji w terminie 7 dni od dnia jego wpływu oraz doręcza stronie postępowania odpis zażalenia, a ponadto przewiduje, iż sąd drugiej instancji rozpoznaje je niezwłocznie i uzasadnia z urzędu postanowienie w przedmiocie zażalenia.

19. Uwagi krytyczne niasuwają natomiast szczegółowe rozwiązania projektowanego rozdziału 4e u.ś.u.d.e. pt. „Odpowiedzialność cywilna i postępowanie przed sądem” (projektowane art. 22zzi – art. 22zzm u.ś.u.d.e.). Po pierwsze, do stosowania prawa unijnego nie są w istocie niezbędne projektowane art. 22zzi ust. 1 u.ś.u.d.e. oraz art. 22zzm u.ś.u.d.e., które mówią o uzupełniającym stosowaniu kodeksu cywilnego oraz kodeksu postępowania cywilnego w sprawach o roszczenia usługobiorców z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z rozp. unijnego 2022/2065. Przepisy te mają czysto informacyjny charakter, ponieważ do takiego samego rezultatu normatywnego prowadziłaby zasada uzupełniającego stosowania prawa krajowego, zakres kompetencji Unii Europejskiej (w tym zasada autonomii proceduralnej) oraz wykładnia systemowa. Zgodnie z art. 54 rozp. unijnego 2022/2065: „Odbiorcy usługi mają prawo dochodzić od dostawców usług pośrednich, zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym, odszkodowania za wszelkie szkody lub straty poniesione w wyniku naruszenia przez tych dostawców ich obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia”. W 121. motywie wprowadzającym do rozp. unijnego 2022/2065 jest wyraźnie mowa, że „dostawca usług pośrednich powinien ponosić odpowiedzialność za szkody poniesione przez odbiorców usługi spowodowane naruszeniem obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu przez tego dostawcę. Takie odszkodowanie powinno być zgodne z przepisami i procedurami określonymi w obowiązującym prawie krajowym i powinno pozostawać bez uszczerbku dla innych możliwości odwołania się dostępnych na mocy przepisów o ochronie konsumentów.” Z rozp. unijnego 2022/2065 może przy tym wynikać wyłączenie odpowiedzialności w odniesieniu do informacji przekazywanych lub przechowywanych na żądanie odbiorcy usługi. Stan normatywny w przedmiotowym zakresie różni się od regulacji dotyczących danych osobowych, w tym – znacznie bardziej rozbudowanych

i mających samoistne znaczenie – art. 79 i 82 ogólnego rozporządzenia unijnego o ochronie danych osobowych².

20. Po drugie, projektowany art. 22zzj u.ś.u.d.e. nie reguluje jasno odpowiedniej pozycji sądu, sprawującego wymiar sprawiedliwości, w stosunku do organów administracji publicznej i innych podmiotów określonych w rozp. unijnym 2022/2065. Brak przy tym jakiegokolwiek wyjaśnienia w uzasadnieniu projektu, jakie jest *ratio legis* proponowanych rozwiązań w tym zakresie, co uzasadnia zarzut niedochowania zasad techniki prawodawczej (rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r., t.jedn. Dz. U. z 2026 r. poz. 300). Wydaje się, że u założenia projektowanych rozwiązań – jak to ma miejsce odnośnie do innych spraw o charakterze publicznoprawnym – powinna być ochrona sądowa na etapie następującym po kontroli administracyjnoprawnej przez „właściwy organ” oraz niezależna, a nie równoczesna i uwarunkowana, co można interpretować z projektowanych przepisów. Dyskusyjne są następujące projektowane rozwiązania:

- związanie sądu orzekającego o naprawieniu szkody ustaleniami prawomocnej decyzji różnych kategorii „właściwych organów”³ o stwierdzeniu naruszenia obowiązków wynikających z rozporządzenia 2022/2065 co do stwierdzenia naruszenia tych obowiązków (projektowany art. 22zzj ust. 5 u.ś.u.d.e.) wobec braku w obecnym stanie cywilnoprawnym takiej ogólnej zasady dotyczącej rozstrzygnięć administracyjnych oraz odmienności sytuacji i materii względem rozwiązania zawartego w art. 11 k.p.c. (obejmującego prawomocne ustalenia prawomocnego wyroku sądu karnego);

- nałożenie na sąd obowiązku zawiadomienia „właściwego organu” zarówno o wniesieniu pozwu, jak i o prawomocnym orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (projektowany art. 22zzj ust. 1 u.ś.u.d.e.);

- bezwarunkowy obowiązek zawieszenia albo umorzenia postępowania cywilnego, jeżeli sprawa dotycząca tego samego naruszenia została wszczęta przed właściwym organem albo „prawomocna decyzja” właściwego organu o stwierdzeniu naruszenia obowiązków wynikających z rozp. unijnego 2022/2065 uwzględniła roszczenie dochodzone przed sądem (projektodawca nie tłumaczy przy tym w uzasadnieniu, czy oznacza to decyzję ostateczną w administracyjnym toku, czy prawomocność po postępowaniu sądowym).

21. Po trzecie, projektowane rozwiązania procesowe uprawnień „właściwym organów” i „zaufanych podmiotów” w postępowaniu cywilnym (projektowane art. 22zzk i art. 22zzl u.ś.u.d.e.) wistocie nie stanowią, deklarowanego przez projektodawcę, wdrożenia prawa unijnego, a nawet częściowo są z nimi sprzeczne. Zgodnie z projektowanym art. 22zzk u.ś.u.d.e. w sprawach cywilnych o naruszenie obowiązków wynikających z rozp. unijnego 2022/2065 właściwy organ lub zaufany podmiot sygnalizujący może

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE; Dz. Urz. UE L z 2016 r. Nr 119, str. 1.

³ „Właściwym organami”, zgodnie z projektowanym art. 15a ust. 1 u.ś.u.d.e., są:

1) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie: a) naruszeń przez dostawców platform internetowych obowiązków, o których mowa w rozdziale III w sekcji 4 rozp. unijnego 2022/2065, b) innych naruszeń przepisów rozporządzenia 2022/2065 skutkujących naruszeniem interesów konsumentów w rozumieniu art. 221 k.c.;

2) Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w zakresie spraw dotyczących platform udostępniania wideo, o których mowa w art. 4 pkt 22a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, z wyłączeniem spraw, o których mowa w rozdziale III w sekcji 4 rozp. unijnego 2022/2065;

3) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej - w zakresie innych spraw.”

wytaczać powództwo na rzecz usługobiorcy oraz wstępować do postępowania przy zastosowaniu rozwiązań dotyczących prokuratora. Niezależnie wyrażenia przez powoda zgody powoda, właściwy organ – jeżeli uzna, że przemawia za tym interes publiczny – może przedstawić sądowi opinię w sprawie. Natomiast w świetle art. 86 rozp. unijnego 2022/2065⁴ – co zauważono w uzasadnieniu projektu (s. 22) lecz nie uwzględniono przy redagowaniu przepisów – to usługobiorca (odbiorca usług pośrednich) ma mieć możliwość umocowania (udzielenia pełnomocnictwa procesowego) – pod określonymi warunkami – innego podmiotu (też organizacji lub stowarzyszenia) do dochodzenia w jego imieniu praw przyznanych rozporządzeniem. Uprawnienie to nie może przy tym ograniczać dyrektywy unijnej 2020/1828 (konsumenckie postępowaniu grupowe) ani innych rodzajów przedstawicielstwa na mocy prawa krajowego.

22. Przedmiotowy projekt został więc, niejako odwrotnie z perspektywy reprezentacji, ukierunkowany na uprawnienia „właściwych organów” oraz „zaufanych podmiotów” w rozumieniu u.s.u.d.e., a ponadto uregulowano w nim w nim dodatkowo inne, niż wynikające z umocowania do dochodzenia praw odbiorcy usług pośrednich. Art. 86 rozp. unijnego 2022/2065 przewiduje możliwość umocowania podmiotów nienastawionych na zysk, których cele statutowe obejmują materię usług cyfrowych. Natomiast projektodawca reguluje uprawnienia zupełnie innej kategorii podmiotów, tj. instytucji publicznych („właściwych organów” w rozumieniu art. 15a ust. 1 u.s.u.d.e.) oraz „zaufanych podmiotów sygnalizujących”, których ekspercka rola jest inna na gruncie art. 22 rozp. unijnego 2022/20655. Tym samym wyklucza z projektowanej regulacji szereg podmiotów, którym zasadniczo dedykowane jest rozwiązanie zawarte

⁴ „Artykuł 86. Przedstawicielstwo

1. Bez uszczerbku dla dyrektywy (UE) 2020/1828 lub dla wszelkich innych rodzajów przedstawicielstwa na mocy prawa krajowego odbiorcy usług pośrednich mają co najmniej prawo umocować podmiot, organizację lub zrzeczenie do wykonania w ich imieniu praw przyznanych niniejszym rozporządzeniem, pod warunkiem że taki podmiot, taka organizacja lub takie zrzeczenie spełniają wszystkie następujące warunki:

- a) prowadzą działalność nienastawioną na zysk;
- b) zostały należycie ustanowione zgodnie z prawem państwa członkowskiego;
- c) ich cele statutowe obejmują prawnie uzasadniony interes polegający na zapewnieniu przestrzegania niniejszego rozporządzenia.

2. Dostawcy platform internetowych wprowadzają niezbędne środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia, aby skargi wnoszone przez podmioty, organizacje lub zrzeczenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w imieniu odbiorców usługi za pośrednictwem mechanizmów, o których mowa w art. 20 ust. 1, były rozpatrywane, a decyzje w ich sprawie były podejmowane w sposób priorytetowy i bez zbędnej zwłoki.”

⁵ „Artykuł 86. Przedstawicielstwo

1. Bez uszczerbku dla dyrektywy (UE) 2020/1828 lub dla wszelkich innych rodzajów przedstawicielstwa na mocy prawa krajowego odbiorcy usług pośrednich mają co najmniej prawo umocować podmiot, organizację lub zrzeczenie do wykonania w ich imieniu praw przyznanych niniejszym rozporządzeniem, pod warunkiem że taki podmiot, taka organizacja lub takie zrzeczenie spełniają wszystkie następujące warunki:

- a) prowadzą działalność nienastawioną na zysk;
- b) zostały należycie ustanowione zgodnie z prawem państwa członkowskiego;
- c) ich cele statutowe obejmują prawnie uzasadniony interes polegający na zapewnieniu przestrzegania niniejszego rozporządzenia.

2. Dostawcy platform internetowych wprowadzają niezbędne środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia, aby skargi wnoszone przez podmioty, organizacje lub zrzeczenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w imieniu odbiorców usługi za pośrednictwem mechanizmów, o których mowa w art. 20 ust. 1, były rozpatrywane, a decyzje w ich sprawie były podejmowane w sposób priorytetowy i bez zbędnej zwłoki.”

w art. 86 rozp. unijnego 2022/20656 („podmiot, organizacja lub zrzeszenie”). Trzeba też zwrócić uwagę, że treść przepisów projektu nie pokrywa się z uzasadnieniem (s. 22), mówiącym, że: „analogicznie jak w innych sprawach dotyczących np. ochrony praw konsumentów, przyznanie właściwym organom i zaufanym podmiotom sygnalizującym prawa wytaczania powództwa na rzecz usługobiorcy z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z Rozporządzenia, za jego zgodą, a także wstępowania, za zgodą powoda, do postępowania w każdym jego stadium”.

23. Szczegółowe rozwiązania projektu są przy tym merytorycznie ani formalnie spójne z obecnym ujęciem pozycji prawnej podmiotów na prawach strony w postępowaniu cywilnym (art. 22zzk u.ś.u.d.e.), a ponadto rodzą wątpliwość dotyczącą projektowanej właściwości sądu (art. 22zzi ust. 2 u.ś.u.d.e.). Gdyby ustawodawca chciał wzmocnić pozycję prawną odbiorców usług, co należałoby rozpatrywać już jako korzystanie z kompetencji niezastrzeżonych na rzecz ustawodawcy unijnego, to już w obecnym stanie normatywnym są ku temu narzędzia prawne. Zastrzeżenie wywołuje przy tym projektowane „zrównanie” przy statuowaniu szczególnych uprawnień w postępowaniu cywilnym (w tym wytaczania powództwa na rzecz innego podmiotu) organów administracyjnych („właściwych organów” w rozumieniu u.ś.u.d.e.) oraz „zaufaných podmiotów” spoza sfery administracji publicznej (t.j. osób, którym koordynator do spraw usług cyfrowych przyznał taki status zgodnie z art. 22 rozp. unijnego 2022/2065⁷ oraz projektowanym art. 22n u.ś.u.d.e.). Kodeks postępowania cywilnego

⁶ „Artykuł 86. Przedstawicielstwo

1. Bez uszczerbku dla dyrektywy (UE) 2020/1828 lub dla wszelkich innych rodzajów przedstawicielstwa na mocy prawa krajowego odbiorcy usług pośrednich mają co najmniej prawo umocować podmiot, organizację lub zrzeszenie do wykonania w ich imieniu praw przyznanych niniejszym rozporządzeniem, pod warunkiem że taki podmiot, taka organizacja lub takie zrzeszenie spełniają wszystkie następujące warunki:

- a) prowadzą działalność nienastawioną na zysk;
- b) zostały należycie ustanowione zgodnie z prawem państwa członkowskiego;
- c) ich cele statutowe obejmują prawnie uzasadniony interes polegający na zapewnieniu przestrzegania niniejszego rozporządzenia.

2. Dostawcy platform internetowych wprowadzają niezbędne środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia, aby skargi wnoszone przez podmioty, organizacje lub zrzeszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w imieniu odbiorców usług za pośrednictwem mechanizmów, o których mowa w art. 20 ust. 1, były rozpatrywane, a decyzje w ich sprawie były podejmowane w sposób priorytetowy i bez zbędnej zwłoki.”

7 „Artykuł 22. Zaufane podmioty sygnalizujące

1. Dostawcy platform internetowych wprowadzają niezbędne środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia priorytetowego traktowania zgłoszeń dokonywanych przez zaufane podmioty sygnalizujące, działające w wyznaczonych dziedzinach, w których dysponują wiedzą ekspercką, za pośrednictwem mechanizmów, o których mowa w art. 16, a także rozpatrywania takich zgłoszeń oraz podejmowania decyzji w ich sprawie bez zbędnej zwłoki.

2. Status „zaufanego podmiotu sygnalizującego” na podstawie niniejszego rozporządzenia jest przyznawany na wniosek dowolnego podmiotu, przez koordynatora ds. usług cyfrowych państwa członkowskiego, w którym wnioskodawca ma siedzibę, wnioskodawcy, który wykaze, że spełnia wszystkie następujące warunki:

- a) dysponuje szczególną wiedzą ekspercką i kompetencjami do celów wykrywania, identyfikowania i zgłaszania nielegalnych treści;
- b) jest niezależny od dostawców platform internetowych;
- c) podejmuje działania mające na celu dokonywanie zgłoszeń w sposób dokładny i obiektywny oraz z zachowaniem należytej staranności.

3. Zaufane podmioty sygnalizujące publikują co najmniej raz w roku łatwo zrozumiałe i szczegółowe sprawozdanie dotyczące zgłoszeń dokonanych zgodnie z art. 16 w danym okresie. W sprawozdaniu podaje się co najmniej liczbę zgłoszeń pogrupowanych według:

- a) tożsamości dostawcy usług hostingu;
- b) rodzaju potencjalnie nielegalnych treści będących przedmiotem zgłoszenia;
- c) działań podjętych przez dostawcę usług.

reguluje zdolność postulacyjną oraz udział organizacji pozarządowej (w tym, zgodnie z art. 61 k.p.c., do wytaczania powództw na rzecz osoby fizycznej za jej zgodą, jak też, zgodnie z art. 63 k.p.c., do przedstawiania przez nią sądowi istotnego dla sprawy poglądu), które dotyczą też „innych podmiotów, którym przepisy odrębne przyznają uprawnienie do przedstawiania sądowi istotnego dla sprawy poglądu” (art. 63[5] k.p.c.). Te rozwiązania można by w projekcie ewentualnie uzupełnić o doprecyzowanie uprawnionych podmiotów. Tymczasem projektodawca zaproponował inne, dyskusyjne z perspektywy obecnego prawa krajowego, rozwiązania, które dodatkowo nie pokrywają się również z regulacjami unijnymi, a częściowo nawet mogą być z nimi sprzeczne, o czym poniżej.

24. Prawo polskie przewiduje też ogólniejszą kompetencję rzecznika konsumentów do wytaczania powództwa na rzecz konsumenta oraz wstępowania, za jego zgodą, do postępowania cywilnego w każdym stadium (art. 63[3] k.p.c.). Z uwagi na różnice w pozycji ustrojowej (a co najmniej – brak wyjaśnienia motywów takiego ujęcia w uzasadnieniu projektu) nie jest poprawne, żeby do „właściwych organów” w rozumieniu u.ś.u.d.e., a tym bardziej do „zaufanych podmiotów sygnalizujących”, stosować rozwiązania proceduralne dotyczące prokuratury (art. 55 i.n. k.p.c.) oraz Państwowej Inspekcji Pracy (art. 63[1] k.p.c.), na których opiera się projektodawca.
25. Ponadto, za uwagami SN do projektu z 2025 r., trzeba wskazać, że dyskusyjny skutek może przynieść w praktyce bardzo szeroki (tj. nieograniczony do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej) zakres możliwości wytaczania powództwa na rzecz usługobiorcy przez właściwy organ lub zaufany podmiot sygnalizujący. Rola zaufanego podmiotu sygnalizującego to fachowa ocena treści oraz „techniczne zgłoszenie” platformie danej niezgodności z prawem oraz naruszenia obowiązków wynikających z rozp. unijnego 2022/2065. Projektowane rozwiązanie prawne, polegające na dalszym udziale tego podmiotu w postępowaniu cywilnym o odszkodowanie jako strony zainteresowanej jego wygraną, odbiega od tej eksperckiej roli. Dana osoba, zainteresowana kolejną aktywnością, przestaje bowiem pełnić funkcję swego rodzaju biegłego, a staje się powodem i czynnym uczestnikiem kontradiktoryjnego postępowania cywilnego. Projektowane rozwiązanie może stymulować nadmierne zaangażowanie w działalność sygnalizacyjną (z jej negatywnymi efektami, polegającymi na ograniczeniu wolności słowa i gospodarczej) nie tyle celem zgłaszania typowych obiektywnych przypadków naruszenia prawa, co celem zwiększenia potencjału do subiektywnego zawodowego zaangażowania w sądowe sprawy odpowiedzialności cywilnej. Na przykład „oferowania” przez daną organizację swego rodzaju pakietowej usługi polegającej zarówno na uprzednim działaniu sygnalizacyjnym celem zablokowania określonych działań usługodawcy (polegających na emisji treści), jak i wszczęcia postępowania i swego rodzaju prowadzenia sprawy sądowej o roszczenia usługobiorcy (w tym o odszkodowanie), co – jak się wydaje – może być powiązane z zawieraniem ugód z przedsiębiorcami. Takiemu ujęciu, niepokrywającemu się z założeniami rozp. unijnego 2022/2065 w zakresie eksperckiej

Sprawozdania te zawierają wyjaśnienie obowiązujących procedur zapewniających zachowanie niezależności zaufanego podmiotu sygnalizującego.

Zaufane podmioty sygnalizujące przesyłają te sprawozdania koordynatorowi ds. usług cyfrowych przyznającemu status i podają je do wiadomości publicznej. Informacje podane w sprawozdaniach nie mogą zawierać danych osobowych.”

roli zaufanego podmiotu sygnalizującego, nie zapobiegnie rozwiązanie, które przewiduje, że Prezes Urzędu Kontroli Elektronicznej może cofnąć taki status w razie utraty przez podmiot cech określonych w art. 22 ust. 2 rozp. unijnego 2022/2065. Dodatkowo możliwość cofnięcia takiego statusu z powołaniem się na „korzystanie” przez podmiot z uprawnień przewidzianych w projektowanym rozdziale 4a u.ś.u.d.e. byłaby jurydycznie wątpliwa.

Zgodnie z art. 2 pkt 7 u.ś.u.d.e. usługobiorcą może być też osoba prawna (np. spółka akcyjna) albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która korzysta z usługi świadczonej drogą elektroniczną. Legitymacja do wytaczania powództw na rzecz takich podmiotów jest niespójna systemowo, ponieważ nawet Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw (a nie wszystkich przedsiębiorców) nie ma tak daleko idących uprawnień na gruncie art. 9 pkt 6a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorstw (t. jedn. Dz.U. z 2026 r. poz. 461).

26. Również projektowany przepis o właściwości sądu okręgowego w istocie nie stanowi wdrożenia prawa unijnego, ponieważ – zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej – kwestia ta pozostaje poza zakresem przedmiotowym rozp. unijnego 2022/2065. Jego dyspozycja może być przy tym dyskusyjna, ponieważ nie jest wykluczone, żeby sądy rejonowe (wszystkie lub wyspecjalizowane) zajmowały się sprawami o roszczenia z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z art. 54 rozp. unijnego 2022/2065, które w dużej mierze polegają na stosowaniu krajowego prawa cywilnego i procesowego. Brak też argumentów na rzecz tezy, że sądy rejonowe nie są kompetentne w zakresie prawa unijnego. Nie przekonuje uzasadnienie projektu, że „jest to podyktowane ciężarem oraz skomplikowaniem tych spraw, dotyczących często szczególnie chronionych danych odbiorcy usługi” (s. 22), ponieważ sądy cywilne (w tym rejonowe) zajmują się znacznie bardziej skomplikowanymi sprawami, których ciężar gatunkowy jest społecznie bardziej doniosły, a wysokość odszkodowania wyższa, niż w sprawie o odpowiedzialność z tytułu naruszania obowiązków dostawcy usług elektronicznych. Trzeba też zwrócić uwagę, że najnowszy rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD429) przewiduje podwyższenie progu właściwości rzeczowej sądów okręgowych do 150 000 zł, co uzasadnia się potrzebą odciążenia tych sądów.

27. Podsumowując, projekt w opiniowanym zakresie zasadniczo nie nasuwa uwag. Wyjątkiem są przepisy projektowanego rozdziału 4e u.ś.u.d.e. pt. „Odpowiedzialność cywilna i postępowanie przed sądem”, których treść rodzi, omówione wyżej, zastrzeżenia co do zgodności z rozp. unijnym 2022/2065 oraz spójności z obowiązującymi rozwiązaniami materialnego i procesowego prawa cywilnego.